

V1998-07 27.01.98

Pemco Kjemisk AS. Dispensasjon fra konkurranseloven § 3-3

Sammendrag:

Pemco kjøpte den 1. januar 1998 virksomheten i KB Kjemisk. I forbindelse med overdragelsen er det bestemt at KB Kjemisk og dets deltagere, forplikter seg til ikke å sette seg i en direkte eller indirekte konkurransesituasjon i forhold til Pemco. Partene ble innvilget dispensasjon til å avtale markedsdeling i form av at KB Kjemisk og dets deltagere forplikter seg til ikke å sette seg i en direkte eller indirekte konkurransesituasjon i forhold til Pemco.

Konkurransetilsynet viser til Deres brev av 15. desember 1997 hvor De på vegne av Deres klient Pemco Kjemisk AS søker om dispensasjon fra konkurranseloven § 3-3. Tilsynet viser også til Deres brev av 16. januar 1998 samt telefonsamtale om saken.

Pemco Kjemisk AS (Pemco) kjøpte den 1. januar 1998 virksomheten i KB Kjemisk Haakon Gislerud & Sønner ANS (KB Kjemisk). I forbindelse med overdragelsen er det bestemt at KB Kjemisk og dets deltagere, forplikter seg til ikke å sette seg i en direkte eller indirekte konkurransesituasjon i forhold til Pemco, jf salgsavtalens punkt 14.

Forholdet til konkurranseloven

Konkurranseloven § 3-3 forbyr to eller flere ervervsdrivende for salg av varer eller tjenester ved avtale eller samordnet praksis å fastsette eller søke å påvirke til markedsdeling i form av områdedeling, kvotedeling, spesialisering eller kvantumsbegrensning. Punkt 14 i salgsavtalen mellom Pemco og KB Kjemisk som forbyr konkurranse mellom partene antas å være i strid med § 3-3.

Forskrift av 1. juli 1994 nr. 668 om unntak fra krrl. § 3-3 i forbindelse med bedriftserverv, unntar fra markedsdelingsforbudet konkurranseklausuler som pålegger tidligere eiere å avstå fra å konkurrere med kjøperen. Unntaket gjelder imidlertid kun hvis kjøperen får mer enn 50% av aksjene eller eierandelene i selskapet. Pemco har ikke kjøpt aksjene eller andre stemmeberettigede andeler i KB Kjemisk. Dermed unntar ikke forskriften dette tilfellet fra forbudet, og klausulen vil være ulovlig uten dispensasjon.

Konkurransetilsynet kan med hjemmel i konkurranseloven § 3-9 innvilge dispensasjon fra krrl. §§ 3-1 til 3-4 dersom minst ett av følgende vilkår er oppfylt:

- a) Konkurransereguleringen innebærer at konkurransen i vedkommende marked forsterkes,
- b) det må forventes effektivitetsgevinster som mer enn oppveier tapet ved konkurransebegrensningen,
- c) konkurransereguleringen har liten konkurransemessig betydning, eller
- d) det foreligger særlige hensyn.

Konkurransetilsynets vurdering og vedtak

Pemco tok i forbindelse med kjøpet av KB Kjemisk over produksjon og distribusjon av følgende produkter: Vindusspylervæske, frostvæske, white spirit, tennvæske, sanitærvæske, treolje, motorolje,

lampeolje, kondensfjerner og avfettingsvæske. Produktene blir produsert under merkenavnet "Blåtind".

Konkurransetilsynet har i denne saken valgt å foreta en samlet vurdering av konkurransesituasjonen for ovennevnte produkter. Produktene har blant annet kjennetegn som tilsier at det er naturlig at de blir produsert i et produktspekter. Et annet felles trekk er at alle produktene er å finne i produktsortimentet til bensinstasjoner.

Søker opplyser at kundene til Pemco er dagligvaregrossister, bilrekvisitaforretninger og oljeselskaper. Det er tre bedrifter som utmerker seg som konkurrenter til Pemco i det norske markedet; William Nagel AS, Nordex AS og Kjemiservice AS. Markedsandelene er jevnt fordelt, og ingen bedrifter utmerker seg med markedspekt.

Pemco ble etablert som en direkte følge av oppkjøpet av KB Kjemisk, og har følgelig ikke hatt noen aktivitet i Norge tidligere.

Konkurransetilsynet har i sin vurdering lagt vekt på at konkurranseklausulen involverer kun tre personer samt KB Kjemisk, som etter ervervet står igjen som et tomt selskap. Tilsynet har fått opplyst at KB Kjemisk skal avvikles. Ervervet innebærer således ikke endringer i konsentrasjonen i markedet. Tilsynet er videre av den oppfatning at det avtalte konkurranseforbud for KB Kjemisk er nødvendig for at ervervet skal finne sted.

Etter Konkurransetilsynets oppfatning har konkurranseklausulen i dette tilfellet liten konkurransemessig betydning.

Konkurransetilsynet har på bakgrunn av ovennevnte og med hjemmel i konkurranseloven § 3-9 litra c) fattet følgende vedtak:

Pemco Kjemisk AS og KB Kjemisk Haakon Gislerud & Sønner ANS inkludert dets deltagere innvilges dispensasjon fra konkurranseloven § 3-3 til å avtale markedsdeling i form av at KB Kjemisk Haakon Gislerud & Sønner ANS og dets deltagere forplikter seg til ikke å sette seg i en direkte eller indirekte konkurransesituasjon i forhold til Pemco Kjemisk AS.

Dispensasjonen gjelder frem til 31. desember 2002.

Konkurransetilsynet gjør oppmerksom på at dispensasjonen kan trekkes tilbake dersom forutsetningene for dispensasjonen ikke lenger er tilstede, jf konkurranseloven § 3-9 tredje ledd.

For ordens skyld gjøres det oppmerksom på at vedtaket kan påklages innen tre uker. En eventuell klage stiles til Arbeids- og administrasjonsdepartementet, men sendes til Konkurransetilsynet. Det vises til vedlagt skjema om klageadgang.

